

Kommunstyrelsen

2021-10-05

1 (4)

§ 206 Yttrande, ändrade regler i medborgarskapslagen (SOU 2021:54) (Kst/2021:636)

Ärendebeskrivning

Örnsköldsviks kommun har inbjudits att yttra sig på förslaget till ändrade regler i medborgarskapslagen. (SOU 2021:54). Kommunledningsförvaltningen har remitterat ärendet till bildningsnämnden, humanistiska nämnden, kultur- och fritidsnämnden, omsorgsnämnden samt samhällsbyggnadsnämnden för yttrande. Bildningsnämnden, omsorgsnämnden samt samhällsbyggnadsnämnden har meddelat att de inte kommer att avge något yttrande då deras verksamhet i mycket liten grad berörs av medborgarskapslagen. Humanistiska nämnden yttrade sig genom ordförandebeslut den 25 augusti 2021 och kultur- och fritidsnämnden under §55/2021.

Utredningens förslag i korthet

Regeringen beslutade den 24 oktober 2019 att ge en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag som innebär att godkänt prov i svenska och i grundläggande samhällskunskap ska vara ett krav för medborgarskap i Sverige och även att se över vissa frågor om förvärv och förlust av medborgarskap.

Den här utredningen innehåller analyser, bedömningar och förslag när det gäller frågorna om det behövs ytterligare åtgärder för att begränsa förekomsten av statslöshet, om tidpunkten för förvärv av medborgarskap genom anmälan bör justeras, om det ska införas krav på hederligt levnadssätt för förvärv av medborgarskap efter anmälan och om möjligheterna att avslå en ansökan om befrielse från svenskt medborgarskap ska utökas.

Sammanfattningsvis presenterar utredningen följande förslag:

- Ett system med automatiskt förvärv av medborgarskap vid födelsen för statslösa barn födda i Sverige som har en förälder med permanent uppehållstillstånd och även i övrigt en anknytning till Sverige bör inte införas.
- Ändringar införs i bestämmelserna om förvärv av medborgarskap efter anmälan för den som har fyllt 18 men inte 21 år. Hemvistkravet ska nu gälla lika för alla statslösa unga som anmäler om medborgarskap, oberoende av ålder.
- Bestämmelserna om förvärv av svenskt medborgarskap vid anmälan skall kompletteras för att säkerställa att förvärv inte ska kunna ske om den som anmälan avser är skäligen misstänkt eller dömd för allvarlig brottslighet.

Delges:	Verkställs av:
Justitiedepartementet	

Kommunstyrelsen

2021-10-05

2 (4)

§ 206 (forts.)

- Migrationsverket som enda myndighet övertar fullt ansvar för alla medborgarskapsärenden i stället för att som i dag ha ett delat ansvar med Länsstyrelsen.
- Utökade möjligheter att avslå en ansökan om befrielse från svenskt medborgarskap i syfte att motverka hedersrelaterat våld och förtryck införs.
- Tidpunkten för förvärv av medborgarskap i anmälningsärenden justeras. En ändring är att bedömningen skall göras utifrån förhållandena vid tidpunkten för beslutet i ärendet, i stället för som i dag utifrån förhållandena vid anmälningstillfället.

Utredningens förslag föreslås träda i kraft den 1 januari 2023 och regleras i lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap och medborgarskaps-förordningen (2001:218).

Yttrandet i korthet

Örnsköldsviks kommun ställer sig bakom utredningens förslag i sin helhet. Att motverka statslöshet går i linje med barnkonventionen så det är positivt att det kan förenklas.

Begränsning av statslöshet är i alla myndigheters och kommuners intresse. Att förslaget jämnar ut de skillnader som nu finns när det gäller statslösa unga som ansöker om svenskt medborgarskap bedöms av kommunen som mycket positivt ur ett barnrättsperspektiv.

Ur ett familjerättsligt perspektiv så anser kommunen att hemvistbegreppet kan vara svårt att bedöma och redan idag gör myndigheter/ kommuner olika bedömningar av detta. Det noteras också att Migrationsverket och Skatteverket ibland ser olika på hur relationer/släktskap/civilstånd kan styrkas. Det blir därför viktigt att ha en god kommunikation mellan Migrationsverket och Skatteverket.

Utredningens förslag får förhållandevis små och inga ekonomiska effekter för kommunen. Den ekonomiska kostnad som bedöms uppkomma för enskilda personer bosatta i Örnsköldsviks kommun som behöver betala avgift för anmälningsärenden bedöms också som ganska små och rimliga, mest kopplat till avgifter för de statliga myndigheternas handläggning.

Örnsköldsviks kommun ställer sig bakom utredningens förslag om att förvärv av medborgarskap efter anmälan inte ska kunna ske om den som anmälan avser är skäligen misstänkt eller dömd för allvarlig brottslighet. Utredningen bedömer att införandet av automatiskt förvärv av svenskt medborgarskap vid ett barns födsel inte är möjligt i nuläget trots mervärde för det enskilda barnet och denna bedömning instämmer Örnsköldsviks kommun i.

Delges:	Verkställs av:
Justitiedepartementet	

Kommunstyrelsen

2021-10-05

3 (4)

§ 206 (forts.)

En möjlig negativ effekt som omnämns är att minskade möjligheter att förvärva svenskt medborgarskap kan leda till segregation. Dock gör Örnsköldsviks kommun den samlade bedömningen att prognosen för de goda effekterna av förslaget väger tungt och att man därmed kommer att kunna motverka denna möjliga negativa utveckling.

Örnsköldsviks kommun ställer sig bakom förslaget om utökade möjligheter att avslå en ansökan om befrielse från svenskt medborgarskap i syfte att motverka hedersrelaterat våld och förtryck. Bestämmelserna har goda intentioner att skydda barn men även vuxna som lever i en hemmiljö av våld och tvång.

Avslutningsvis anser Örnsköldsviks kommun att det är positivt att det blir en handläggande myndighet för alla medborgarskapsärenden. Det underlättar för en sammanhållen rättsbildning och snabbar på handläggningsprocessen. Örnsköldsviks kommun vill dock understryka att Migrationsverket, som är en relativt centraliserad myndighet, bör sträva efter ökad närvaro även i landets mindre kommuner såsom Örnsköldsvik.

Kommunledningsförvaltningens kommentarer

Kommunledningsförvaltningen har inget ytterligare att tillföra.

Prövning av barnets bästa

Ärendet gäller kommunens yttrande över Ändrade regler i medborgarskapslagen (SOU 2021:54). Ett beslut av kommunstyrelsen att godkänna yttrandet bedöms inte ha någon påverkan på barn och ungdomar. Med hänsyn till det har ingen ytterligare prövning av barnets bästa genomförts.

Beslutsunderlag

- Kommunledningsförvaltningens beslutsförslag, daterat den 24 september 2021
- Yttrande, Örnsköldsviks kommun, Ändrade regler i medborgarskapslagen (SOU 2021:54), daterat den 24 september 2021
- Kultur- och fritidsnämndens yttrande över ändrade regler i medborgarskapslagen, daterat den 30 augusti 2021
- Kultur- och fritidsnämnden § 55/2021
- Humanistiska nämndens yttrande över ändrade regler i medborgarskapslagen, daterat den 25 augusti 2021
- Ändrade regler i medborgarskapslagen (SOU 2021:54)
- Remisslista, Ändrade regler i medborgarskapslagen

Delges:	Verkställs av:
Justitiedepartementet	

Kommunstyrelsen

2021-10-05

4 (4)

§ 206 (forts.)

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen godkänner yttrande över Ändrade regler i medborgarskapslagen, daterat den 24 september 2021, och överlämnar till Justitiedepartementet.

Delges:	Verkställs av:
Justitiedepartementet	